

Ureje uredniški odbor — Glavni urednik Strukelj Karel — Naslov uredništva in uprave: Posavski tednik, Krško 56 — Telefon 33 — Čekovni račun pri NB FRLJ Krško, številka 615-T-145 — Tisk: Mariborska tiskarna — Celoletna naročnina 350, polletna 180, četrtletna 90 dinarjev — Posavski tednik: izhaja enkrat tedensko

K R Š K O, DNE 6. Junija 1953

POSAVSKI tednik

GLASILO SOCIALISTICNE ZVEZE DELOVNIH LJUDI OKRAJA KRŠKO

Ni izključeno, da je bojazen pred kritiko vzrok, da sestanki ZK ponekod niso javni

VI. kongres KPJ je jasno poudaril spremenjeno vlogo in mesto ZK v družbeno političnem življenju pri nas. Od kongresa je poteklo že več kot pol leta in to je dovolj, da lahko vidimo pozitivne strani kakor tudi slabosti v delu osnovnih organizacij ZK v okraju.

V tem času je v našem okraju doseženih precej vidnih uspehov. To se vidi predvsem v tem, da je večji del organizacij uspešno premagalo borbo proti administrativnemu načinu dela. Vse večja redkost je, da komunisti na svojih sestankih obravnavajo stvari, ki spadajo v socialistično zvezo delovnih ljudi, zborov volivcev itd. O tem bi se dalo mnogo pisati, toda hočem le na kratko nakazati na slabše strani, ki so še ostale pri delu naših organizacij.

Po kongresu se je na sestankih komunistov mnogo diskutiralo o vlogi in vsebini dela Zveze, toda ne bi se moglo reči, da so s tem vse organizacije na čistem, kako je sedaj treba delati v praksi. To je najbolj razvidno iz dnevnih redov njihovih sestankov. V večini organizacij so se ti spremenili, ali v studijske, ali na sestanke na katerih obravnavajo pretežno

organizacijska vprašanja, kot n. pr. disciplina, članarina itd. O problemih vasi in mest v katerih ti komunisti žive se zelo malo razpravlja, največkrat pa nič. Mnogi komunisti mislijo, da je to naloga SZDL, in tudi drugih organizacij. Mnogi mislijo, da naši sklepi itak ne morejo vezati nikogar izven naše organizacije, z njimi ne moremo obremenjevati nečlane, zakaj bi potem o tem še razpravljali. Ti tovariši pa pozabljajo, da komunisti na svojih sestankih lahko razpravljajo o vseh vseh problemih svoje vasi oziroma mesta ter da se potom SZ po vsestranski diskusiji ti problemi lažje rešijo. S tem ne mislim, da komunisti na svojem sestanku določijo gotove sklepe, katere bi morala SZ osvojiti, temveč je treba, da komunisti kot člani SZ aktivno delajo tudi v tej organizaciji. Neaktivnost komunistov in obenem neaktivnost članov SZ so dokaz, da imamo danes še dosti ljudi, katerim ni jasno bistvo naše demokracije, kakšne pravice imajo oni kot državljani, v kakšni smeri se preobrazuje naša vasa, kakšne so spremembe v najbližjih organih ljudske oblasti, itd.

Po VI. kongresu se je pričela večja aktivizacija komunistov v masovnih organizacijah, a na nekaterih mestih se je pasivnost še povečala. Nekateri člani mislijo, da so izpolnili svojo dolžnost samo s tem, da redno obiskujejo sestanke partijskih organizacij. Ni potem čudno, da v razgovoru o zboru volivcev reče nekdo: »Nisem bil na zboru volivcev, ker nisem bil obveščene«. Lepaki so bili razobešeni po mestu več dni, toda on ni smatral, da je to dovolj. Po njegovem mišljenju bi moral sekretar osnovne organizacije vsakega člana opozoriti

posebej, da mora obvezno priti na zbor (kot je delal to prej). Potem bi prav gotovo prišel tudi ta tovariš in še mnogo drugih, ki se ne morejo oddaljiti od starega načina dela.

V Brežicah je bil zadnje čase samo enkrat zbor volivcev. Da bi se na tem zboru kdo spomnil in prečel prisotne komuniste, bi bil prav gotovo neprijetno presenečen. Ni pa to slučaj le v Brežicah, temveč se to dogaja tudi drugod in tudi ne samo na zborih volivcev. Nepravilno bi pa bilo pozivati komuniste na odgovornost zato, ker niso bili na sestankih raznih organizacij ali na predavanjih, ki so bila v njihovem kraju. Nekateri sodelujejo pri delu v tej, drugi zopet v drugi organizaciji, toda sestanki SZ, kakor tudi zbori volivcev so tako važnega pomena, da bi vsak komunist moral biti prisoten.

Nekateri komunisti se niso znašli v novih pogojih dela, predvsem tisti, ki so bili vajeni poveljevati, da se njihovo mišljenje sprejme brez diskusije. Ako se danes na kakem sestanku njihovo mišljenje odvrača, smatrajo, da je to napad na njih, kritika njihovega dela pa je plod osebnega sovraštva. Na srečo pa ni mnogo takih in moralno bodo popolnoma spremenili svoje delo v odnosu na kritiko in metodo dela; ali ji bo prehitel čas. Ni izključeno, da je bojazen kritike od strani komunistov vzrok, da se nekateri organizacije odmakajo od javnega dela, da njihovi sestanki niso javni.

Pred VI. kongresom je v Brežicah vsaka osnovna organizacija imela po en javni sestanek. Po kongresu smo pričakovali, da bo to stalna praksa. Od takrat pa do danes ni noben le-

(Nadaljevanje na 2. strani)

V. redna seja okrajnega ljudskega odbora

Preko 35 odbornikov je sodelovalo v razpravi o problemih gostinstva in okrajnih taksah

Na skupni seji obeh zborov OLO, ki se je vršila 3. VI. t. l., je bil predmet glavne razprave poročilo komisije o stanju v našem gostinstvu ter predlog odloka o uvedbi okrajnih taks.

Clovek ne bi pričakoval, da se bo tudi o teh problemih razvila tako živa in pestra diskusija, v kateri je sodelovalo preko 35 odbornikov obeh zborov.

Po izvolitvi overovateljev zapisnika je bilo prebrano poročilo tajnika OLO o realizaciji sklepov četrte redne seje. Iz poročila je bilo razvidno, da sta tajništvo OLO in sekretariat za gospodarstvo podvezla vse potrebne mere za pospešitev dela na urejanju katastra in agrarne reforme. Prav tako se je sistematično pričela revizija pokojnin in invalidnin. Razvidno je bilo tudi, da so bile podvezte mere za uspešno zatiranje sušmarstva itd., kakor je bilo na zadnji seji sklenjeno. Ker bi do sedaj obstoječi strokovni kader katastra ne bil kos nalogam, je okraj dobil še nekaj strokovnih moči. Ker pa imamo potreben strokovni kader, ki bi obenem lahko pomagal tudi pri zemljiški knjigi, je bil sprejet sklep, da se kataster razdeli na sevniški in brežiški — po zemljiški knjigi. S tem, da bosta zemljiška knjiga in kataster združena, se bo ljudem približala marsikatera pot.

Tov. Videnič je načel vprašanje črpanja investicijskih kreditov. Iznešene so bile smernice, ki zavirajo izvajanje investicijskih del po družbenem planu. Med te probleme vsekakor sodijo tudi sedanji sistem bančnega poslovanja, splošna finančna stiska, ponekod stanovanjske težave itd.

Ob prehodu na tretjo točko dnevnega reda, je tov. predsed-

nik Tone Zupančič dal besedo tov. Vinku Grabnarju, ki je v imenu komisije za pregled gostinstva podal poročilo, katerega vsebino smo že v zadnji številki našega lista objavili.

Po poročilu se je razvila diskusija, ki je zajela sledeča vprašanja: organizacijske ureditve gostinskih podjetij, kulturno posrežbo, nagajevanje po efektu dela, strokovno kvalifikacijo kadra, samoupravljanje v podjetjih socialističnega sektorja itd.

Diskutiralo se je tudi o načinu dela komisije, nekaterih pomankljivostih poročila in o tem, kako realizirati ugotovitve komisije.

O delu komisije OLO in razmerah v gostinstvu je dal svoje mišljenje tudi predsednik gostinske zbornice tov. Cerne. On je v imenu gostinske zbornice pozdravil delstvo, da je OLO vprašanje gostinstva postavil na dnevni red. Vendar je grajal poročilo komisije in prav tako tudi članek, ki opisuje nekatere probleme v gostinstvu in je mnenja, da ne bosta dosegla željenega cilja.

Številni diskutanti so razčistili nejasnost s tem, ko so poudarili, da je bilo gostinski problem nujno treba postaviti na dnevni red in poročilo komisije je bilo v celoti sprejeto, kakor tudi njeni predlogi. Nasprotno trditvam predsednika gostinske zbornice so odborniki izrazili mišljenje, da z ozirom na stanje v gostinskih podjetjih kritika ni bila preostira in opozarja tovrstna podjetja na pravilno poslovanje. ObLO in KZ pa na to, da se bolj kot doslej brigajo za njihovo poslovanje. Tudi grajanje stanja v gostinstvu potom časopisja ni brez pomena. Državljan naj o tem vedo, da bodo lahko na zborih volivcev in na občnih zborih

V Atenah trojna konferenca generalštabov

3. t.m. so se v Atenah sestali predstavniki generalštabov Jugoslavije, Grčije in Turčije. Na čelu jugoslovanske vojaške delegacije je bil general — polkovnik Jug Vučković.

Maršal Tito povabil britanske vojne sirote

Maršal Tito je ob kronanju kraljice Elizabete II. povabil v Jugoslavijo na letovanje 20 britanskih vojnih sirot. Predsednik britanske vlade Churchill je maršalu Titu odgovoril z brzojavko, da pozdravlja predlog maršala Tita, ki prestavlja izraz prijateljstva med narodi obeh držav.

Jugoslovanska parlamentarna delegacija se je vrnila iz Turčije

Dne 29. maja se je vrnila jugoslovanska parlamentarna delegacija s svojega 14 dnevnega obiska v Turčiji. V Beogradu so delegacijo sprejeli predstavniki ljudske oblasti in diplomatski predstavniki Turčije v Beogradu.

Davek na sklad za plače odpravljajo privilegije in preprečuje naraščanje cen kmet. pridelkom

Pretekli teden je imel zbor proizvajalcev okraja Krško svoje četrti sejo. Na dnevnem redu so bila vprašanja v zvezi s spremembami stopenj akumulacije in skladov za nekatera naša podjetja ter sklepanje o izvajanju nove uredbe o skladu za plače, ki je pred kratkim izšla.

Nekatera naša podjetja so zaradi previsoke stopnje akumulacije in skladov začela v resne težave in niso mogla prodati svojih proizvodov ter uspešno konkurirati ostalim tovrstnim podjetjem v državi. To velja predvsem za rudnike premoga Sentjanž in Senovo, dalje za Tovarno čokolade in likerjev v Brestanici, »Ograda« Krško in »Kremenico« Krmelj. Tako so se v

naših rudnikih, čokoladnicah itd. kopičile neprodane zaloge, moralno smo odpuščati delavce s čimer je bil ogrožen tudi naš družbeni plan. Zaradi tega je zbor proizvajalcev sklenil, da se tem podjetjem znižajo stopnje, ker bi sicer ne mogla prosperirati in bi začela v velike težave. Treba pa bo napeti vse sile in najti vire drugod, če hočemo kriti gori omenjene nedostate, sicer ne bo možno izvršiti po planu predvidenih okrajnih investicij.

Nova uredba o davku na sklad za plače je izredno važnega pomena. Predvsem ureja plače med različnimi podjetji oz. odpravlja razlike in privilegije, ki so jih imela nekatera podjetja v pogledu plačnih fondov. Namen uredbe je, da se prepreči nadaljnje večanje plačnega fonda in tako prepreči nadaljnje naraščanje cen kmetijskih pridelkov na škodo delovnega človeka. Dalje ta uredba zadava glede na močno obdavčitev, ki jo predvideva za prekoračenje plačnega sklada predvsem podjetja, ki so zaradi svojega monopolnega položaja lahko ustvarjala večje dobičke, kar je popolnoma pravilno. Zelo važen je pomen uredbe tudi v tem, da zagotavlja zbiranje večjih finančnih sredstev za komunalno dejavnost, posebno pa še za gradnjo stanovanj, kar vsi občutimo kot izredno pereč problem. Sredstva od davka na sklad za plače se namreč v celoti dohodek okraja, ki pa sme uporabljati le v zgoraj imenovane svrhe. V tem se zrcali tudi nadaljnje poglobljanje naše demokratičnosti v smislu krepitev osnovnih samoupravnih organov. Iz gornjih razlogov se je zbor proizvajalcev strinjal in v razumevanjem sprejel uredbo.

Za nekatera podjetja, kjer je značaj dela zelo težak, zdravju škodljiv itd., pa uredba predvideva, da je možno povprečni sklad za plače povečati do določene višine. Na osnovi tega je zbor proizvajalcev sprejel sklep, da se v okraju poveča povprečni sklad za rudnike Krmelj in Senovo, glinokop Globoko, tovarno celuloze in termoelektrarno Brestanica. Vsi člani zbora so se strinjali v tem, da je zaradi težkih pogojev, v katerih delajo naši rudarji prav, da tudi nekaj več zaslužijo. Vsi so pa bili tudi mnenja, da bi naj to veljalo res samo za rudarje ne pa tudi za administrativno osebje v pisarnah, ker ti delajo pod enakimi pogoji kot uslužbenci drugod.

Pred zaključkom so člani zbora načeli še nekaj različnih problemov. Predvsem je bilo poudarjeno, da bo treba resno misliti in podvestiti potrebne mere, da se škoda, ki je nastala zaradi mraza v naših vinogradih, čim bolj omili ter nudi pomoč kmetovalcem, ki se preživljajo pri delovanju vina.

ALI STE ZE
poravnali naraščanje?

Pred občinskimi konferencami Socialistične zveze

Jutri se pričnejo prve občinske konference Socialistične zveze delovnih ljudi. Mnogi občinski odbori SZ so že izvedli volitve v osnovne organizacije in sedaj skrbno pripravljajo občinsko konferenco, da bi ista čim bolj uspela. Razmišljajo tudi o vseh gospodarskih, političnih in drugih problemih, ki zadevajo občino in o tem, kako za reševanje le teh aktivizirati članstvo SZ itd.

Občinska konferenca naj bi pregledala dosedanje delo, kritično razmotrila slabosti dosedanjega odbora in članstva OF, odkrila vzroke teh slabosti in po vsestranski razpravi sprejela zaključke za nadaljnje delo. Vsa razmišljanja in vse analize brez potrebnih zaključkov in sklepov, ki naj bi jih konferenca sprejela, bodo zaman, če bodo ostale v mislih poedincev, ne pa v vsebini delovnih programov občinske konference.

Tam kjer se ob tej priliki ne bi ozrl na zaključke IV. kongresa OF in IV. kongresa OF Slovenije, ne bo konferenca popoln-

na. Na vsa glavna vprašanja, ki zadevajo našo vasa ali mesto, najdemo dalekosežne odgovore v gradivu teh kongresov. In te odgovore moramo poiskati. Zato naj bi vsakdo, ki pripravlja referat za občinsko konferenco, obvezno še enkrat pregledal to bogato gradivo ter v njegovem duhu obdelal vse lokalne probleme, ki jih bodo pretresali.

V referatih ne bo odveč še enkrat poudariti vloge Soc. zveze in družbeno političnem življenju dotičnega kraja, pomen preimenovanja OF v SZ ter o njenih konkretnih nalogah. Zavedati se je treba namreč dejstva, da bo na občinskih konferencah prisotnih mnogo delegatov, naših aktivistov, ki o vsem tem še niso dovolj poučeni.

Po večini so odbori Soc. zveze (in tako je bilo prav) že pred volitvami uredili vsa organizacijska vprašanja in zaostanek v članarini. Nekateri od njih pa tega do sedaj še niso storili. Kakor koli že, na občinskih konferencah je nujno govoriti tudi o organizacijskih problemih SZ, točno razmejiti kdo je lahko član in kdo ne. Ponekod bodo o teh dvareh imeli posebno poročilo, v katerem se bodo ozirli na glavna določila statuta Soc. zveze. Do sedaj so se državljanji vpisovali v OF, a o spremembi v organizacijo ni nihče pretresal. Danes pa naj odbori osnovnih organizacij SZ odločajo in pretresajo vsakogar, ki ima pogoje za sprejem ter enako tudi o tistih, ki v organizacijo ne spadajo.

Mnogi tovariši se zavedajo, da od dobrih odborov zavisi uspeh. Zavedajo se, da je od aktivnih odbornikov odvisno ali bo ali ne bo politična organizacija delovnih ljudi tudi v njihovi občini odigrala svoje poslanstvo. Zato so tudi volitvam v osnovne organizacije posvetili veliko pažnjo, izvolili v odbore in za delegate za občinsko konferenco najbolj predane delovne ljudi.

Tam, kjer je dober sestav delegatov tudi občinski odbor Soc. zveze, revizijsko komisijo in delegate za okrajno konferenco ne bo težko izbrati. Zato bomo povsod kandidirali tudi več članov, od katerih bomo volili najboljše. Pri izbiri kandidatov moramo posebno skrbeti, da bo socialni sestav odgovarjal strukturi kraja oziroma članstvu SZ, tembolj zato, ker se že danes v nekaterih občinah pritožujejo delavci in mali kmetje, da v občinskem ljudskem odboru niso zastopani. Mnogokje oni niso zadovoljni z delom oziroma s politiko, ki jo vodi ta odbor. Ni treba pozabiti, da le ti težijo, da poleg odborov oblasti osvojijo še odbore političnih organizacij in se uveljavijo tudi v političnem življenju, da bi tako lažje obdržali popoln monopol v občini. Zato je nujno, da v teh krajih socialnemu sestavu občinskih odborov SZ posvetijo večjo skrb. Isto velja tudi glede volitev žena in mladine. Imeti je pred očmi, da pri tem ne gre za formalno zastopstvo po socialni strukturi ali teritoriju, niti za zastopstvo po organizacijah. Gre za izbiro najbolj delovnih, socialistov, predanih ljudi, ki imajo vse moralno politične kvalifikacije, da se izvolitev takega odbora, ki bo kos nalogam in ki bo imel smelosti, da dvigne glas proti vsem napakam in krivicam, ki bi s svojim delom povzročili kateri koli odbori oblasti političnih organizacij in društev v občini.

RIM — V Neaplju je prišlo do večjega spopada med policijo in 10.000 pristajši neofašističnega italijanskega socialnega gibanja. Pri tem spopadu je bilo ranjenih in poškodovanih čez 50 oseb.

ATENE — V Grčiji so začeli stavkati nameščenci treh največjih grških bank zaradi zakonskega osnutka, ki predvideva odpuščanje večjega števila nameščenecov. Kot vse kaže, se bodo stavki pridružili tudi štiri ostale atenske banke.

Dogodki po svetu

KOREJSKO VPRAŠANJE in dogajanja, ki so neposredno povezana z njim, nam te dni ne nudijo nič kaj razveseljive slike. Pogajanja v Panmunčjonu so spet preložena, ker se kitajsko in severnokorejsko poveljstvo ne strinjata z najnovejšimi predlogi Združenega poveljstva. Toda ne samo to. V igro okrog pogajanj za premirje je posegel tudi južnokorejski predsednik Sing Man Ri, ki je že tudi dolekel ob vsaki priložnosti pokazal, da si ne želi sporazuma s severom. V ta namen je naročil južnokorejskemu predstavniku v delegaciji Združenega poveljstva, da razgovore bojkotira, pred javnostjo pa je nastopil proti ponovni cepitvi Koreje v dva dela in proti temu, da bi kakršen koli »komunistični vojak« stopil na ozemlje Južne Koreje. (Pri tem ima v mislih čete nevtalnih držav, med njimi Poljske in CSR, ki naj bi po načrtih severnokorejsko-kitajskega poveljstva prevzele poleg švedskih, švicarskih in indijskih nadzorstvo nad ujetniškimi taborišči v Južni Koreji, potem ko bi bilo premirje že podpisano.)

Južnokorejski diktator je na ta način odkrito nastopil proti premirju in se s temi izjavami povsem približal desnemu krilu republikancev v ZDA, ki pod vodstvom senatorja Tafta in Mac Carthya v zadnjem času nastopajo z dokaj ostrimi besedami proti sodelovanju ZDA v OZN in se zavzemajo za samostojno ameriško politiko na Koreji in daljnem Vzhodu sploh. Za sedaj naj bi po njih mnenju ameriška vlada zapustila Združene narode in ukrepala glede Koreje po »svoji uvidevnosti«. Pri tem seve mnenjo politiko »močne roke«, kjer bi vojaške sile imele odločilno besedo. V duhu te politike naj bi ZDA dokončno obrnile hrbet LR Kitajski in temeljitejše podpre čangajskovo vlado na Formozu.

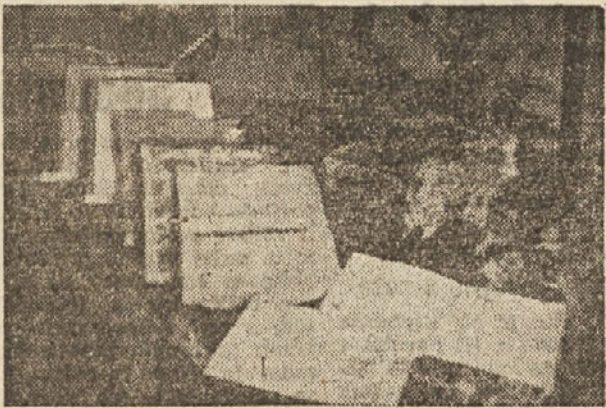
Ta najnovejši predlog za »osamitev« je odločno zavrnil predsednik ZDA general Eisenhower. Pri tem je poudaril, da so Ameriki zavezništvi nujni in da torej ne kaže prekiniti stikov z njimi zaradi neklih določenih »razlogov«, ki jih omenja senatorja navajajo v ameriškem Kongresu. Politični opazovalci sicer napovedujejo še resne spopade med Eisenhowerjem in desničarsko senatno skupino, vendar menijo, da bo v ameriškem predsedništvu prevladala resnica, da je slednji predsednik celotne Amerike in da pri splošni politiki svoje vladne ne more upoštevati mnenja le ali one majhne skupine kot pravilo za vse. Pri tem lahko računamo tudi na podporo predstavnikov demokratične stranke.

Kulturna kronika sodobne slovenske vasi

Habent sua farta libelli... Vsaka knjiga ima svojo zgodbo; to nam je nadležno lepo prikazala razstava slovenske knjige, ki so jo priredili na nižji gimnaziji v Artičah.

Razstava slovenske knjige, to je prikaz slovenskega trpljenja, neuklonljive volje in poguma, področnosti slovenskega duha in ljubezni, ki je prevečala naše moze iz leta 1551, ko smo dobili prvo slovensko knjigo. In ne samo iz leta 1551, saj so tudi v tistem surovem času, ki se je vlekel do te letnice, živeli ljudje, ki so nam marsikaj dali, ki so vedeli ali nevede sestavljali mozaik slovenske zgodovine s tem, da so zapisovali na koženice slovensko besedo. In ljudska pesem iz tistih dob in reki, pregovori ter običaji... Tu se razstava začne. Grivčev utrinek iz Kneza Kocija, Gubčev portret, delo našega domačega umetnika Omerze, zvezek ljudskih pesmi in utrinek iz brižinskih spomenikov. Vsa ta, še dokaj meglena doba pa se konča s Trubarjem. Na razstavi je njegova podoba, faksimile naslovne strani prve slovenske knjige, odlomki iz protestantskih piscev in Kidričevega študija Primoža Trubarja. Sledilo je mrtvo stoletje protireformacije, ki si je iskala utehe v sadizmu nad protestanti in si raje na tem področju postavila spomenik. Nova iskra je Valvazor, kakor

tudi razsvetljenci Zois, Linhart, Japelj, Vodnik itd., ki so našo knjigo dvignili in se zavestno naslonili na protestante. Na razstavi je Linhartovo delo, Zoisova korespondenca, podoba Jurija Japlja, nekaj molitvenikov iz te dobe (originali), Vodnikove pesmi itd. Ti mozeje pa so pripravili pot Kopitarju, Čopu, Smoletu in Prešernu, ki je najsijajnejša podoba v slovenski književnosti. Prešerniana je zastopana dokaj obširno: razne izdaje poezij, Prešernovi portreti, romani in študije o Prešernu. Kopitar je zastopan

z Deli, ki jih je izdal prof. Nahtigal. Prešernu sledijo: Slomšek, Valjavec, Jenko, Levstik, Stritar, Jurčič in drugi. Realizem začne Celestin, poleg so Aškercove balade in romane s pisničkim rokopisom (razglednica dr. Kreku, poslana iz Torina), Kersnik in še nekateri drugi. V naturalizem smo dali tudi Meška, dasi stoji na pragu v moderno. Meško je zastopan z nekaterimi svojimi najboljšimi knjigami, ki pa imajo vse avtorjeva posvetila. Poleg je pismo, v katerem Meško razpravlja o svojem pesniškem tovarišu dr. Alojziju Gradniku.

Moderna je predstavljala »Srce v sredini«. Bila je dejanska najlepša predstavljena. Posmrtna maska Otona Zupančiča je ležala na rdeči narodni ruti. Poleg so bili pesnikovi rokopisi in posvetila raznih njegovih knjig. Na eni izmed Zupančičevih knjig je bil tudi podpis podpredsednika vlade tov. Edvarda Kardelja, kar je vzbujalo še posebno pozornost. Med Cankarjano je bila zanimiva slika Cankarja, Finžgarja, Verovška in Izidorja Cankarja. To je bila razglednica,

ki jo je pisal Finžgar Cankarju in je iz zapuščine, ki jo je pustil Cankar na Rožniku. Moderno nadaljuje oziroma zaključuje največji slovenski pesnik dr. Alojzij Gradnik, ki je na razstavi zastopan s številnimi rokopisi in knjigami, ki so imele vse podpise in posvetila. Poleg je bila tudi pesnikova podoba s podpisom. Književnost med obema vojnama je bila zastopana z vsemi večjimi imeni, le da z nekaterimi bolj, z drugimi manj popolno. Prežihov Voranc, ta kmet z legendarno popularnostjo,

jo, borec in božanski umetnik je imel na razstavi skoraj vse svoje tiske. Med zanimivostmi pa sta bila njegova originalna fotografija in eno izmed redkih Vorancovih pisem, ki jih je napisal z roko. Poleg pisma je bil napis: »Voranc kliče smrt«. Njegova pisma so pisana z veliko naglico in v njih je polno tegobnega opozarjanja na svojo bolezen. Dejansko, saj se pismo zaključuje z nadvse tragičnim »ne vem, kako bo!«.

Temu sledijo še rokopisi Vladimira Levstika, dr. Iva Sorlija, Finžgarja in drugih pisateljev iz te dobe.

Partizanska književnost je bila lepo zastopana. Tu so bila dela Mateja Bora, Franceta Kosmača, Brejca, Klopčiča, Kajuha, Levca in drugih. Posebno lepo je razstavljeno delo Vide Brestove, ki je zastopana z nekaterimi lističi (rokopisnimi) iz okupacije. Ohranjeno je tudi pismo, ki ga je pisala iz partizanov. Poleg številnih rokopisov je na razstavi celoten rokopis Mihčevih pesmi in poleg že tiskana knjiga.

(Nadaljevanje sledi)

GOSPODARSKE zanimivosti

Projekt za največjo hidrocentralo v Sloveniji

Za novo hidrocentralo, ki jo nameravajo zgraditi pri Prapetnem vzhodno od Tolmina, bodo izkoristili vodo iz Bohinjskega jezera. Ta voda se bo dala mnogo bolj izkoristiti v dolini Soče, kot pa na poročju Save.

Nova in največja hidrocentrala Slovenije, ki bi jo po projektu pričeli graditi že leta 1954 bo proizvedla letno preko 410 milijonov kilovatskih ur, od tega več kot polovico samo v zimskih mesecih, ko je proizvodnja ostalih hidrocentral zaradi nizkih vodostajev izredno nizka in celo kritična za industrijsko potrošnjo.

Gradnja bi trajala le 3 do 4 leta in bi po teh računih bila hidrocentrala dograjena približno v letu 1959.

Nova tovarna keksov

Delavci tovarne »Soko« v Beogradu so sklenili uporabiti 9,5 milijona dinarjev presečka svojega plačnega sklada za graditev nove tovarne keksov. Dvonnadstropna tovarna bo imela sodobne avtomatske naprave in bo ena najmodernejših v Srbiji.

V Makedoniji so padle cene žitu

V južnih krajih Makedonije so spričo obilne žetve znatno padle cene pšenice in koruzi. Pšenica je za 24 din cenejša kot je bila pred štirinajstimi dnevi. Koruza je padla od 70, na 45 din. Tudi zgodnji povrnini in sadju je zadnje čase cena znatno padla.

Ni izključeno, da je bojazen pred kritiko vzrok, da sestanki ZK ponekod niso javni

(Nadaljevanje s 1. strani)

pak objavljali, javnih sestankov, ker istih tudi ni bilo. Več tovarišev je, ki se vedno smatrajo, da so za takšne sestanke potrebne posebne priprave, da je treba izbrati posebno vprašanja o katerih naj bi se razpravljalo, kljub temu, da je po statutu delo ZK javno, kar pomeni, da ni nobenih vprašanj o katerih bi se moralo razpravljati za zaprtimi vrati. Brežice niso izjema v našem okraju. Tudi po drugih krajih je situacija prav takšna. Nekateri naši komunisti ne razumejo tega, da ni važno, ali je na sestanku neke organizacije prisostvovalo 5, 10, ali 100 nekomunistov, temveč je važno to, da je sestanek javen, da mu lahko prisostvuje vsak, ki to želi ter da se lahko udeležijo tudi diskusije.

V nekaterih naših organizacijah se je ostro postavilo vprašanje discipline, aktivnosti članov ZK, pričeli so tudi s pozivanjem na odgovornost. To je vsekakor pozitivno, vendar je treba paziti na kak način se k temu pristopi. So dobri, predani komunisti, ki pogrešijo, imajo pa voljo do dela, akoravno večkrat ne vedo kako delati. Njim je potrebna pomoč, da popravijo napake, treba je z njimi postopati tovariško, nikakor pa ne birokratsko. Ne moremo smatrati za pravilno, da se iz ZK izključijo član, ki ni prisostvoval

V proslavo 380-letnice smrti Matije Gubca se vrši v dneh, 13. in 14. junija 1953, v Brežicah Slovensko-hrvaški festival

V soboto, 13. junija 1953, bo ob 20. uri na grajskem dvorišču uprizorjena Begovičeva drama »Matija Gubec«.

Prebivalstvo Brežic in okolice vabimo, da se te predstave polnoštevilno udeležijo. V nedeljo po končanem zborovanju in nastopu kulturno-umetniških društev iz Hrvaške in Slovenije uprizori TVD Partizan Krško ob 18. uri na grajskem dvorišču zgodovinsko igro »Vražje dekile«.

Vstopnice za obe prireditvi dobite v predprodaji pri podružnici Državne založbe Slovenije v Brežicah.

V teku cele nedelje se bo vršil velik kmečki sejem, kjer bo obiskovalcem omogočen nakup trgovskega blaga po znižanih cenah.

Važno opozorilo

Pevska vaja za skupen nastop ob priliki proslave 380-letnice smrti Matije Gubca bo v

Še o občnih zbiorih KZ Podsreda

Verjetno si že marsikateri čitatelj misli, da ima Podsreda svojega novinarja, saj smo se že v marsikaterem časopisu ovekovečili. Ne! Nimamo ga, drža pa, da imajo nekateri Podsredčani velik dar govora. Ker pa v Podsredi to ne pride več do izraza, se oglašajo v časopisu in na ta način razgovarjajo s širšo množico. Tudi pravi!

No, pa odgovorimo na članek »Nekateri mislijo o občnih zbiorih KZ Podsreda drugače« — objavljenem v Posavskem tedniku števil 19 z dne 16. V. 1953. Pisec članka pravi v prvem odstavku, da je bil prvi odbor KZ na prvem občnem zboru zakonito izvoljen. No, če se že sklicuje na zakonitost, bi ga radi vprašali, če je v volilnem zakonu določeno, da sme en volivec voliti kar za 10 drugih, dalje če se da na ta način izraziti ljudska volja in če bi tako izvoljeni odbor delal res v dobrobit zadrage in ljudstva. Najbrž bi pa tudi po takih volitvah moralo biti vsaj štiri petine kinovcev, da bi lahko največji kmet v Gorjanah (Kunaj) in najbolj vzoren kmet v Podsredi (Presker) kot na dan volitev država krmilo v rokah.

Če je bil drugi občni zbor razbit, naj si dajo Gorjančani roko na srce, ker le oni nosijo glavno krivdno; v tretje je pa moral okrajni delegat tov. Jazbec obrati vse psihološke in moralne strune, da ni prišlo do spopadov. Mislim spopadov z jeziki. In zapisnik? Napisan je tako, kot je bilo na občnem zboru. Izem pet izvoljenih ovetovateljev ga ni podpisal samo Jože Kunaj, po mnenju ljudi najbogatejši kmet v občini Podsreda. In kot tak je bil ujaljen,

Socialistična družba zahteva prav to kar želi dobra družina

Družina je najmanjši in najprirodnejši kolektiv, čigar člane ne povezuje samo kri, temveč še mnogo bolj skupno domovanje, medsebojna ljubezen, spoštovanje in zaupanje. Razen tega večje družine skupni interesi: blaginja družine je blaginja vsakega člana, čast ali sramota posameznika je čast ali sramota cele družine. Družina tudi na zunaj predstavlja neko zaključeno enoto, je torej hkrati celica večje celote, družbe. Vse, kar se v družbi dogaja, na svojstven način odseva tudi v družini. In ker je družba sestavljena iz družin, zato vsaka družina vnaša svoje življenje v družbo, prav tako kot se potoki nazadnje s svojo vodo izlivajo v morje. In kakor vpliva družba s svojim redom na življenje v družini, vpliva tudi na vzgojo njenih otrok. V razdobjih kot je naše, ko se staro ruši in ustvarja novo, se to vrti počasi in ne brez odpora, toda z železno gotovostjo in nujnostjo.

Sicer je družina sklenjena enota, je vendar v sebi tako razčlenjena, da vrši vsak izmed treh njenih najbistvenejših členov — oče, mati, otroci — svojo posebno dejavnost v življenju in vzgoji družine. Oče, nekak predstavnik družine, v mnogih primerih edini hranitelj, je nosilec pristne avtoritete, poln izkušenj in življenjske modrosti, ki poleg skrbi za družino misli tudi na skupnost in usmerja svoj pogled v prihodnost. Mati je vtelesena skrb in ljubezen, je nosilka veselja, zadovoljstva, udobja in čiste toplote v družini, ki je zlasti za duševno zdravje majhnega otroka tako potrebna kakor svež in čist zrak za telesno. Dobra mati pozna najosebnnejše življenje slehernega člana družine in je pri tem sposobna za največje žrtve. Otroci so v družini nosilci upanja in nepretrganosti življenja, a tudi vzgojitelji svojih lastnih staršev. S svojimi neprestanimi zahtevami prisilijo te, da naložijo na svoja ramena še težja bremena in postanejo iznajdljivejši v premagovanju najrazličnejših težkoč. Ne moremo naštevati, kaj vse otroci jemljejo od svojih staršev; poudariti pa moramo, da jim sicer še daleč ne povrnejo vsega za njihov trud, žrtve in napore, vračajo pa vendarle skupnosti, v katero

se vključujejo kot novi dragoceni člani. Z njimi postaja ta toliko boljša in bogatejša, kolikor več novih in dobro vzgojenih posameznikov pomnoži njene vrste.

Družina je torej za vzgojo naše mladine nenadomestljiva. Otroci, ki se v njej rodi ter preživijo med njenimi člani svoje otroštvo in pogosto vsaj še spolno dozorevanje, se v njej najprej pripravljajo za življenje v večjih skupnostih: v šoli, delavnici, vojski, društvi in raznih organizacijah, preko vseh pa v družbi. V dobri družini se nauči, da se je treba pogosto odreči svojim osebnim željam v prid skupnosti, da more le toliko poudarjati svoje lastne posebnosti, kolikor je pripravljen upoštevati tudi posebnosti drugih. Te svoje izkušnje, ki si jih pridobi že v najmlajših letih in v stvarnih življenjskih položajih, kar se da nazorno prenaša razvijajoči se človek v svoje poznejše življenje. Tudi v najboljši družini ne gre brez trenj. To ni nič hudega in je celo potrebno, skoro nujno. Najbolj znano je trenje rodov: starši kot zastopniki starejših generacij so polni določenih nazorov, prepričanj in idealov, ki jih po svoji družbeni preteklosti in neredko po zaostalosti v mišljenju hočejo obdržati in prenesti na svoje otroke. Pri tem seveda pozabljajo, da so ti za vse novo mnogo bolj tenkoslušni in je njih pogled usmerjen v prihodnost, v kateri bodo živeli in jo pomagali oblikovati. Razna trenja so razvojno nujna, zlasti v dobi spolnega dozorevanja, ko se prične, dotlej tako močno na starše navezani otroci, vsaj notranje od njih odvajati in hoditi svojo pot. Kočljiva pa so tista trenja, ki izvirajo iz neskladnosti med očetom in materjo pri njunem vzgojnem pri-

zadevanju: oče hoče tako, mati drugače. Prvi uporablja pretežno nasilje, drugi je preveč popustljiv. V takih primerih je otrok žrtev glede na svojo prihodnost, medtem ko se v dani sedanjosti kaj hitro in včasih naravnost prebrisano nauči izkoriščati nasprotje med starši v svoji prid. Najteže pa je trenje, ki je posledica neskladnosti med družino in našo socialistično stvarnostjo, trenje, ki je v bistvu popolnoma nepotrebno. Saj ljudska oblast teži prav za tem, kar hočejo vsi dobri starši: narediti iz otroka dobrega, poštenega, vsestransko razvitega človeka. Starši, ki hočejo svojim otrokom dobro, bodo znali premagati dedičino preteklosti in živeti v družini tako življenje, da bo kar najboljše pripravljalo mladi rod za življenje v socialistični skupnosti.

Bolj ko se bo dvigala življenjska raven nas vseh po službi delovnih ljudi, bolj bo tudi družina oproščena gospodarskih brig, ki jo še danes težijo, bolj se bo lahko posvetila svojim vzgojnim nalogam. Čeprav bosta vključena v proizvodnjo oče in mati, bosta imela za otroke mnogo več časa ter se jim bosta zares lahko posvetila. Ob vedno večji tehničnizaciji v gospodinjstvu zlasti mati ne bo več samo neplačana služkinja v družini, temveč se bo vedno bolj družbeno uveljavljala in s tem skupno z očetom otroke pravilno vzgajala in usmerjala, ne da bi bile pri tem okrnjene njene izrazito ženske lastnosti, ki dopolnjujejo izrazito moške.

Ce imamo pred očmi tako družino prihodnosti in če vemo, da smo njeni pripravljalci, nam mora biti jasno, koliko je odvisno od današnje družine in njenih prizadevanj, da se bo uresničila. —ok

Topli vrelci v Bušeh vasi

Poleg Cateških Toplic se nahajajo v našem okraju še štirje topli vrelci v Bušeh vasi. O zdravilnosti te vode morče slišati marsikaj; pomaga celiti rane, splahneti obtoke, ozdravi glavobol, celo revmatično so po kopeli v njej ozdraveli. Posebno priporočljiva pa je ljudem, ki se mnogo potijo. Človek se pa še bolj navduši, ako preizkusi sam, kako se po približno 10-kratni kopeli znebi sklepne revme in srčne napake.

Bušeča voda vsebuje predvsem ogljikovo kislino, prosto in vezano, žvepleno kislino, klor in je tudi močno radioaktivna. Ze ob prostem opazovanju spoznaš, da morajo biti procenti zdravilnih snovi in plinov prav znatni, da, celo znatnejši, kot v drugih znanih toplicah.

Začetki kultiviranja segajo v srednji vek, ko je bila gospoda številnih gradov edini kultivirani sloj na deželi. Tako so knezi Auersbergi uredili novomeške, grofje Margheri Smarješke, grofje Attems Cateške toplice, enega izmed bušečkih vrelcev pa so zajeli v preprosto kopalno hišo grofje Auersbergi v gradu Leskovca. Grof Auersberg je prvi postal pozoren na naše toplice in si jih je pridobil od Umetičevega posestva iz Bušeče vasi za 52 srebrnih goldinarjev. Okoli vrelca je zgradil preprosto leseno kopalnico.

Po tragičnem koncu leskovskih mogotcev so toplice prišle nazaj v posest bušečkega kmeta Ivana Kluna, ki se je vrnil iz 6-letnega ruskega ujetništva in takoj spoznal gospodarsko vrednost toplie. Toplice je prevzel z 22° C, a jih je do danes dvignil na 28°. Rešil je razvaline in jih spravil v primerno stanje.

Klunove toplice se nahajajo ob cesti na ovinku, ko prideš iz Cerklj v Bušečo vas desno in se razlikuje od dveh ostalih vrelcev v tem, da je že v zgoraj opisani stavbi in jo ne preplavi Krka, kadar prestopi bregove. Kakih 10 minut od tu proti obrežju Krke se nahajata še dva vrelca, ki sta last tukajšnjih kmetov. Oba sta zelo primerna za sezonsko zdravilišče — kopalnišče v poletnih mesecih.

kdor ne posluša — ne ve! Naj vam povem kar na uho: Nekaterim ni bila niti ena točka dnevnega reda zanimiva razen volitev, zato so prezrli tudi čitanje pravil in ti reveži sedaj ne vedo, če je Kos kot upravnik istočasno lahko tudi član upravnega odbora. Morda bi tisti, ki želijo to vedeti, pazljivo prečitati pravila še enkrat.

Zalostno je, da pisec ne ve, da Planinec sin nikdar ni bil uslužbenec KZ Gorjane, kakor tudi ne njegov oče predsednik zavožene zadruge, zato nima Planinceva nagrada nobene zveze z zaplenjenimi deleži Gorjane. (Nadaljevanje na 3. strani)

cih in bi se ju dalo urediti z razmeroma majhnimi stroški. Potrebno bi ju bilo samo razširiti, poglobiti, zajeti v betonsko ograjo, napraviti stopnice in zapornico. Kakor smo izračunali, bi bilo mogoče izvesti to delo za približno 50.000 din.

Zdravilne kopeli na prostem, na soncu in zraku v poletnih mesecih bi lahko izkoristili zdravja potrebni ljudje iz bližnje in daljne okolice. Bliznji večji center za te toplice so Cerklje ob Krki, ki imajo kar trikratno avtobusno zvezo in 2 gostilni. Mnogo ljudi bi prihajalo na zdravljenje in prepričani smo, da bi te toplice v do glednem času zaslovene kot najboljše, posebno za revmatične bolnike, ki imajo tudi slabo srce in ne morejo prenesti vročih kopeli. Obenem bi se poživljal naš kraj in bi postal letoviško središče s svojo prijetno okolico.

Naša zdravilna voda bi vračala zdravje mnogim, ki so ga izgubili v minulih vojni, bodisi v borbi ali internaciji, in tako zamisljena ureditev toplie na prostem bi nudila možnost zdravljenja ob skrajno nizkih izdatkih. —d

Zadnje vesti

BEOGRAD — Sinoči se je vrnila v Beograd jugoslovanska vojaška delegacija, na čelu z generalnim podpolkovnikom Mihailom Apostolskim, ki se je sedem dni mudila na prijateljskem obisku pri izraelski armadi. Po prihodu na zemunsko letališče je general Apostolski izjavil, da so v Izraelu člane delegacije zelo priščno sprejeli.

CARIGRAD — V vlakom preko Soluna je prispela v Carigrad skupina 150 jugoslovanskih turistov, ki se bodo 20 dni mudili v Turčiji. Turisti so Siptarji, Turki, Srbi in Crnogorci. Večinoma imajo v Turčiji sorodnike in prijatelje. To je hkrati prva večja skupina jugoslovanskih turistov, ki je obiskala Turčijo.

BERLIN — Jugoslovanski veleposlanik v Zahodni Nemčiji dr. Mladen Iveković je prispel z letalom v Zahodni Berlin. Obiskal je vršilca dolžnosti predsednika občinskega sveta dr. Schreiberja ter se z njim razgovarjal o perečih političnih in gospodarskih problemih.

LAS VEGAS — Z enajst eksplozij atomske bombe so zaključili spomladansko serijo poskusov v nevadski puštnji. Po mnenju vojaških strokovnjakov je ta bomba dvakrat močnejša kot tista, ki so jo drugi svetovni vojni uporabili pri napadu na japonski mesti Hirošimo in Nagasaki. V čez 1000 kilometrov oddaljen Los Angelesu so se zatresle šipe v oknih.

KMETIJSKI RAZGLEDI

Sabo izkoriščene površine

Mnogokrat čujemo kako primanjkuje zemlje, ki je potrebna za povečanje proizvodnje v kmetijstvu, še čede pa govorimo, da primanjkuje krme za živino in s tem tudi živilskih proizvodov, kakor mesa, mleka in končno gnoja. Tega ne občutijo samo kmeti, to občutijo tudi tisti, ki so navezani na nakup živil, predvsem mleka.

Če potujete po našem okraju, boste našli mnogo, mnogo površin, ki jim pravimo gmajne, ali pa nosijo vsaj tako ime, lastniki pa so kmetje. Te površine so zamenjane, zaraščene z grmovjem in nekoristnim prtljivim drevjem. So površine, ki jih kmeti sploh ne neguje, želi pa, da bi dale kak pridelek, predvsem krmo ali pa pašo. Eni pravijo, da so to stelniki (brez stelje), drugi spet pašniki (brez trave za pašo). Te površine torej služijo, da se živina po njih spreha in prihaja lačna v hlev. Če bi sešeli te površine, bi znašalo število več sto hektarjev. Pa pogledimo vsaj za ilustracijo kakšne površine so v glavnih predelih: Drnovo okrog 50 ha, Jelše 40 ha, Vel. Podlog, Kalce-Naklo, Malo Mrševu okrog 70 hektarov. To so takozvane gmajne oziroma vsake pašne skupnosti, kjer posamezni posestniki udeleženi z določenim delom zemljišča. Takšne površine so prišle v splošno ljudsko premoženje.

Pa pogledimo najbolj kritičen primer, ki nam ne more dati spričevala dobrih gospodarjev. To so pašniki v Cerkljah, ki ležijo položno proti jugovzhodu

z obeh strani državne ceste Zagreb-Ljubljana. Tega sveta je nad 100 ha. Lastniki so privatni kmetje iz Črešnjic in Cerklj. Tako poseduje n. pr. 12 kmetov iz Črešnjic po 4 ha, manjših 12 kmetov pa po 1 ha te površine. Zemlja je obrasla s rešjem, praproto, mahom in brezo, skoraj do 70%, dočim je nekvalitetnih trav vsega le 23 do 30%. Ker so to pašniki, lahko zanesljivo trdimo, da zrake slabo kvalitete krme največ do 5 m² na 1 ha. Stelja, ki se dobi poleg pašne je malovredna in se vloženo skoraj ne izplača.

Ali mislite, da bi se ta zemlja ne dala kultivirati? Pa še kako! Živini lahko namesto teh pašnikov, s katerih ne dobi ničesar, napravimo tekalnišča doma, kjer bi imela dovolj zraka in sonca. Na preoranih, zamenjenih površinah pa bo lahko dobila dovolj kvalitetne krme.

S kultiviranjem tega področja bi dosegli:

1. zemlja, ki je bogata na kumu, bi bila odlična za proizvodnjo žit, krompirja in krmlnih rastlin;
2. sestradana živina bi imela dovolj kvalitetne krme;
3. stalež živine bi se lahko povečal najmanj za več kot 100 glav;
4. poljedelska in živinorejska produkcija bi dvignila tudi finančno moč tamkajšnjega kmeta;
5. odstranili bi zunanji videz naše zaostalosti in spodbili gospodarske napreje;
6. velike arondirane površine bi se dale strojno obdelovati

Še o občnih zbiorih KZ Podreda

(Nadaljevanje z 2. strani) janske zadruge. Kakršno je bilo gospodarstvo, takšen pa konec, zato si naj Gorjanci le pomirijo živce, ker se ni nihče od Podredarjev okoristil z njihovi-mi delci. Če se je pa kdo drugi, naj ga pa primejo za vrat.

Zelo nesmiselno pa je, spotikati se ob razna rojstna imena. Bilo pa je že pred vojno, med vojno, kakor tudi po vojni mnogo ljudi s tujnimi rojstnimi imeni. So pa tudi taki, ki so imeli naša rojstna imena, pa so se med okupacijo preimenovali, kakor na primer »Onkel und Lisa«. Ako pa pisec želi, lahko odgrne zaveso in pokažemo, kdo so bili Hitlerjevi hlapci za kulisami.

V KZ Podreda ni nobenega uslužbenca-mežnarja, pač pa je ta, ki ga pisec misli, sezonski delavec pri KZ. Zadruga ga je zaposlevala pri žaganju drv, mlajči žita in škropljenju sadnega drevja. Pisu in njegovim pomagateljem ta delavec ne ugaia zaradi tega, ker jim ne dela tlake, je pa vreden in marljiv pri svojem delu pri KZ.

Razen tega se je pisec spotaknil, da zadruga nima ustanovljenih raznih odsekov, da nima strojev itd. Vidi se, da je s svojimi mislimi daleč od zadruge. Izgleda tudi, da ni bil na zboru zadruge, ali pa je mislil na razne intrige, če je bil na zboru navzoč. V poročilu upravnega odbora je pač vsakdo lahko silšale, kakšne odseke ima KZ in kako ti delujejo. Pravi, da nima zadruge sadnih škroplilnic, travniških bran itd. Pisec dobro ve, da vse to zadruga poseduje in da odseki dobro delujejo. Pač pa bi se rad na en način maščeval nad novim odborom, prikazal čitateljem zadruge v grdi luči, to pa zaradi tega, ker ga člani niso volili v upravni odbor.

Prav na kratko pa naj bo čitateljem povedano, da poseduje zadruga dve novi sadni prevozniki škroplilnici, s katerimi je opravila prav uspešno zimsko škropljenje sadnega drevja, ima dve travniški brani, ki so vedno na razpolago ne samo članom, ampak tudi nečlanom (žal, da jih premalo uporabljajo) in mlatišnico »Elita«, ki je sicer lani pozno prispela, a so jo kmetovalci z zadovoljstvom uporabljali. Žal pa zadruga še nima traktorja, ki bi ga nujno potrebovala. Upamo pa, da bo tudi ta želja članom kmalu uresničena, čeprav je bil eden od Gorjancov proti nabavi.

Pisec še enkrat toplo pripomni, da si dobro ogleda delo upravnega in nadzornega odbora KZ Podreda in šele potem piše članke. Pričuje se tudi, da je bilo v enem članku navedeno, da je šlo na vseh občnih zbiorih za osebna obračunavanja. Prav je bilo navedeno! Ali ne odseva tudi iz zadnjega članka vidno sovraštvo? To pa ne more voditi do sprave, ampak samo pogloblja sovraštvo! Nekaj Gorjancov je imelo na vseh občnih zbiorih glavno besedo, sedaj se pa upajo pritoževati, da so morali molčati. Vidite, dragi čitatelji, takšen je položaj v Podredu. AH je po-

tem čudno, da koraka Podreda kar polovico desetletja za drugimi kraji v Sloveniji?

V Podredu ustvariti soglasje, pa bo najbrž želja tistih, ki bi radi delali v dobrobit ljudstva — ostal zgolj želja!

P. E., K. M.

Bralcem iz Podreda in bližnje okolice k čalkoma ni potreben komentar, saj je marsikomu že iz njih jasno, zakaj gre. Ne gre za spor med Podredarji in Gorjanci, kot prikazuje jeta pisca, temveč za spor med poedinci, ker le ti hočejo dati problemu širši karakter, kakor ga v resnici ima. Težko je pretehtati, v katerem od njih je več resnice oziroma kdo od piscev ima prav. Sicer mislim, da o neki »čisti devici ne more biti govora. Nje ni, in čudno bi bilo, da bi se ona prvo pojavila ravno v Podredu. Nepravilnosti, napake itd. se lahko pripetijo vsakomur. O njih naj sodijo ljudje, ki so zainteresirani, na zbiorih volivcev, sestankih soc. zveze itd. Oni naj vplivajo, da se le-te tudi odpravljajo. Zakaj tako živčno reagiranje, ki preveva zlasti prvi članek v 19. številki našega lista? Zakaj je pisec tega članka tako indiferenten do vsega, kar se mu očita v prvem članku? Izgleda, kakor da se v KZ Podreda ni nič nepravilnega zgodilo! Mar je KZ Podreda brez slabosti? Ako je, čestitami! To je potem edini primer v okraju. Ni potrebno priznavati vsega, kar je očitano v članku v 19. številki, ker je očitno napihnen, saj kaže na to, že sam ton pisanja. Vendar možnosti napak je pa treba pustiti, saj nimate v upravnem odboru niti papeža niti Stalina, ki sta baje edino »nezmotljiva«.

Menim, da ima tekma za nekaj prestiž v Podredu nezdruženo osnovno. Ako gre le za častne položaje in funkcije, potem prav gotovo do takih zaostrety ne more priti. Tudi v Podredu je dovolj možnosti, da pride sleherni do funkcije v enem ali drugem odboru, organizacijah itd., kdorkoli hoče pošteno delati. Vendar nikjer ne gre brez zaupanja ljudi in tako je tudi pravi! Oni samostojno odločajo, kdo bo predsednik občine, predsednik KZ, oni tudi odločajo do kdaj bo kdo od njih na tem ali onem položaju ter je vsled tega vsako razburjenje brez moči.

Napisana članka imata to vrednost, da bodo prebivalci občine Podreda laže ocenili, kaj in na stvari in povedali obem strujam, da tako v bodoče iti ne more. Potrebno je složnega dela, konstruktivne kritike in samokritike, ki naj pomaga pri reševanju vseh zapletenih problemov naše stvarnosti.

Predlagam, da bi državljani v Podredu na zbiorih volivcev, sestankih članstva Socialistične zveze in občnih zbiorih KZ ostro obsodili vsako intrigiranje, podtikanje stvari, ki niso resnične, ter vse one, ki zaradi ljubosumnosti nasprotujejo pri delu in tako zavirajo razvoj, namesto da bi se za njega borili.

Urednik

(oranje, košenje, žetve itd.).

Nekdo je že pristopil h kultiviranju tega zemljišča, potrebno pa je, da v to akcijo vstopijo tudi kmetijski strokovnjaki in ostali napredni elementi vasi in prepričajo lastnike o gospodarskem efektu obdelovanja.

Računov glede rentabilnosti ne bomo delali. To bi bilo odveč, ker že dokaz sedanje nizke proizvodnje na teh zemljiščih pove drugače. Ta račun naj napravijo lastniki, ki bodo pri tem prišli do kaj zanimivih zaključkov, sigurno pa takih, da bo marsikateri pričel razmišljati o preoravanju te slabo izkoriščene površine.

Izpod Gadove peči

Kljub mnogim zaprekam upamo, da bomo lahko tudi pri nas na gorjanski strani orali s traktorjem, vsaj člani KZ v Cerkljah, ki je z velikimi naporji končno nabavila traktor. Čestitamo!

Še je čas za sajenje kumar

Kumare rabijo dobro gnojeno, nekoliko vlažno, a ne mokro lego. Posebno od začetka sme biti nekoliko zasenčen prostor, tu se kumare bujnejše razvijajo. Na globoko obdelani zemlji raste sicer bujno, toda malo rodi. Lepše uspeva na zatijši. Pripodljivo je, da napravimo jarke v oddaljenosti do 60 cm, po dva zrna semena pa polagamo v razdalji do 20 cm. Zagnemo za prst debelo z drobnim zemljo, ali se bolje s kompostom. V praznem prostoru lahko vsejemo hitro rastočo zelenjavo; salato, redkvice in drugo.

Kdor želi pridelati kumare v večji množini, jih naj posadi med zgodnji krompir, ki se tekom junija spravlja z njiv. Med rastjo kumar je potrebno rahljanje zemlje. Razrastke se mora previdno razravnati na obe strani. Korenine niso globoke, vsled tega moramo biti previdni pri rahljanju in pletju. Če zelo bujno rastejo, lahko slabše odrasleke odščipnemo. V začetku rasti je potrebno zalivanje in to zvečer. Voda za zalivanje naj bo mlačna. Pred dežjem je dobro zalivanje z gnojnico.

-n-

GOSPODINISKI nasveti

Češnje s špiritom ali žganjem

5 kg češenj, 1 in pol kg sladkorja, 1 del čistega špirta ali dobrega žganja.

Sladkor denemo v vodo in ga nekoliko prekuhamo. Pridenemo češnje brez pecljev. Vro naj nekaj minut. Odstavimo, prilijemo špirit ali žganje in pokrijemo ter pustimo 10 minut, da se češnje enakomerno prepeče. Se vroče denemo v kozarce, ki jih nato zavežemo.

ČEŠNJEV ZAVITEK

Češnja odvzemi pečke. Eno polovico testa potresi z drobtinami, praženimi na maslu, češnjami, cimetom in sladkorjem. Drugo polovico testa namaži s smetano ali maslom. Oboje dobro zavij in peci tri četrt ure.

KRONIKA NESREČ

Alojz Jankovič, delavec v kamnolomu iz Drstvenega pri Planini, je razstreljeval skale. Razstrelivo mu je poškodovalo glavo in levo roko. Preden mu je bila dana zdravniška pomoč v bolnišnici, je mož zaradi izkrvavitve umrl. — Vinko Ledinek, 8-letni deček iz Obrežja, je pri igranju tako nesrečno padel, da si je močno poškodoval prsni koš. — Drago Prosi-nečki, 26-letni kmet iz Čeme-hovca, je bil med pretepom tako udarjen, da ima zlomljeno levo roko. — Stanko Poznič, 24-letni rudar iz Mrčinih sel, se je nevarno uredal v desno koleno. — Jože Gosek, 54-letni mizar iz Sedema, se je pri delu hudo usekal v koleno. — Ano Zagar, 21-letno ženo rudarja iz Brestanice je neki sosed pretepel do nezvesti. — Andreja Humarja, 48-letnega delavca s Trške gore, zaposlenega pri Pionirju na Vidmu, je zasulo ima hude poškodbe na prsnem košu in v trebuhu. — Anton Planinc, 30-letni miličnik, je padel s kolesa in si pretrese možgane.

Vsi navedeni so bili prepelja ni z rešilnim avtom oziroma z domačimi vozili v brežičko bolnišnico.

Alojz Juršič je zaradi nepravilne in hitre vožnje s kolesom podrl 84-letno Marijo Juršič ter ji na dveh mestih zlomil nogo. Slavko Grmovšek, 9-letni sin rudarja iz Globokega, se je pri igranju s sekuro usekal v levo roko.

Novice in dopisi iz naših krajev

Stanovanjska stiska se v Krškem lahko omili

Ze ves čas po vojni je v Krškem kakor tudi drugod stanovanjska stiska. Delavci in namščenci iščejo sobe, spet družinski očetje stanovanja za svoje družine. Je pa res, da stanovanjski problem obstaja, saj se v Krškem po vojni sploh ni ničesar zidalo, razen 2 enodružinskih hiš v samem Krškem in nekaj hišic na bivšem Lazari-nijevem travniku.

Pa pogledimo, ali bi se tu ne dalo pomagati? Ali res ne bi bilo najti nobenega stanovanja več? Ne rečem, da je v Krškem družinskih stanovanj, prav si-gurno pa bi se dobile samske so-be, če bi bilo kaj dobre volje in razumevanja pri lastnikih stanovanj.

Kakšno zaščito v tem pogledu uživajo nekateri, nam pove sle-deči primer:

Je tega že menda 3 leta, ko je bivši referent višje stano-vajske komisije brez vsake od-ločbe osebno deložiral nekemu malemu kmetu v Stari vasi pri Vidmu edini prostor, ki ga je ta imel za spravljanje orodja in drugih reči ter tja naselil neko upokojenko. Ta sedaj sobica ima nekaj kvadratnih metrov, je skrajno nezdružna in zraven te-ga obstoji še nevarnost, da se gospodarstva stavba vsled dmi-njih naprav lahko uže. Seveda pa je stanovanjski referent viš-je stanovanjske komisije bil gluh, ko mu je posestnik nave-del, da obstoji dvosobno stano-vanje v neki skoraj novi hiši v Sremiču, ki je že vsa povojna leta prazna in je last nekega bivšega trgovca iz Krškega. Na uho bi lahko povedali, da se v tej hiši, ki ima krassen razgled na Krško in Krško polje prav

često tudi popiva. No, čemu bi potem dal to hišo najemniku, če pa je tako več užitka, seve-da za tiste, ki stalno uživajo, ne da bi z lastnimi rokami tudi kaj proizvajali. Ljudje pa naj stanujejo, kakor kdo ve in zna.

Baje je še več takih hiš na Trški gori in na Sremiču. Drugi-gi bomo objavili celo imena takih lastnikov, da si bo javnost ustvarila sliko, kdo so ti ljudje, občina pa bo tako zvedela, v kolikor ne ve, za te prazne hiše, da bo lahko nakazala prosilcem potrebna stanovanja.

Iz Brežic

Krajevna potreba za nove obrti. Ljudski odbor mestne ob-čine je sprejel predlog gospo-darskega sveta, da se izda po-trdilno o krajevni potrebi Jožici Kastelic iz Kranja za pletilsko obrt in Mariji Drobež iz Bre-žic za frizersko obrt.

Spricho bližnje proslave 600-letnice mesta Brežic bo občina po sklepu zadnje seje svojega odbora vsaj v glavnem uredila zelo zapuščen mestni park.

Šolski odbor, ki je bil izvol-jen na občinski seji, bo v bo-doče usmerjal in skrbel za go-spodarstvo šolskih ustanov. — Predsednik je Stanko Lorber, tajnika pa ravnatelj gimnazije Bogomir Javornik in upravitelj osnovne šole Rozika Bohinc.

Najboljši učenci — deset po številu — bodo letos tudi na naši občini ob sklepu šolskega leta sprejeti in primerno pogo-ščeni.

Kako je s honorarji ...

Čestokrat čitamo v časopisih o uspehih kmetijskih tečajih in tudi o nekaterih krajih, kjer se branijo izplačevati predava-teljem težko prislužen honorar. Tudi v Bučeh vasi je žal ta pri-

mer. Zaključek gospodinskega in kmetijskega tečaja je pokazal, da so bili obiskovalci zelo za-dovoljni s predavatelji, ker so jih mnogo koristnega naučili. Dvomim pa, če se bo v bodo-če posrečilo voditelju tečaja naiti predavatelje, ki bi bili iz-golega idealizma pripravljivi žrtvovati skoro tri zimske me-sece po 2 do 4 ure dnevno za blagor naše mladine. Pobudni-ko tečaja pa polagam na srce: »Ne samo za srp tudi za seme naj skrbel!

-n-

O podjetju „Vino-Sadje“ v Brežicah in o Vinarstvih z drugih

V zadnjem času opažamo ob-čuten porast cen pri vinu. Tako kmetje kakor tudi podjetja, ki se bavijo s prodajo vinske kap-ljice, so cene prekomerno dvig-nili. Cene pa rastejo še iz dne-va v dan.

Ne smemo se čuditi, če pridelo-valec dviguje cene, ko pa vidi, da prav tako ravna tudi pod-jetja, pri nas konkretno »Vino-Brežice in obe vinarstvi zadrugi v Brežini in v Kostanjevici. Čeprav bi bila dolžnost teh pod-jetij kot obratov socialističnega sektorja našega gospodarstva, da vodijo tako politiko cen, da

bi iste padle ter da bi se s tem dvigal življenjski standard de-lovnega človeka, ravna jo ravno nasprotno, same dvigajo cene. V jeseni so ta podjetja odkupila vino od prodajalcev po 35-45 dinarjev, danes ga prodajajo že po 110-130 dinarjev, ne da bi imela kake večje stroške s tem vinom kakor pa so normalni stroški (kletenje, šolanje in po-dobno). Mislim, da lov za dobič-kom, ki je tukaj očividni, ne samo da ni primeren, pač pa ruši napore naše družbe, ki stremijo za stabilizacijo cen in za uravnoteženje našega go-spodarstva sploh.

J.

Protestirajo proti takemu ravnanju s kupci

Na zadnji seji krajevnega sindikalnega sveta na Senovem so tovariši iz Brestanice ostro grajali odnos trgovca Kržišnika v Brestanici do kupcev. Ta to-variš verjetno še vedno živi v mnenju, da lahko s potrošniki postopa tako, kakor se je to do-

gajalo za časa nekdanje Jugosla-vije. Nad strankami vpije, je z njimi surov in skrajno nevlju-den. Priporočamo upravi in de-lavskemu svetu tega podjetja, da posveti malo več pozornosti na to svojo poslovno, če no-če izgubiti vsega ugleda.

J.

Lojze Avenjak

DREMAVEC

(Nadaljevanje)

Tako se je Nandek ločil od šole. Doma ga je čakalo delo. Kmetija, čeprav mala, ni mara-la zaspancev, in Nandek, ki se je takrat razvijal v pravega fanta, je moral zagrabiti za ko-so, cepec ali motiko. Nande se dela niti branil ni. A kaj, ko je ono, tisto dremavo, prilezlo tako zahrbitno, tako sladko prijetno in zapeljivo. Edino, kar je bilo pri tem nerodnega, so bile hude očetove in matrine oči, ki jih je vedno zagledal, ko se je zbudi-l iz spanca in pa tisti bunka-sti pretres, če je v spečem stan-ju iznenada treščil na tla. Da, vedno je sledilo isto:

mal z dvignjeno motiko ali na-slonjen na kol ob kolitvi v vi-nogradu. Potem ga starejši niso več vabili, mlajši pa so ga ho-teli za zabavo.

»Koliko ti damo, Nande, če ne zaspiš, preden prekopljemo vr-sto do vrha, hm?«

Tako in podobno so ga dražili. Nande pa se jim je medlo na-smihal, vedno z istim potresa-jočim ha-ha-ha-ha! In je zadre-mal, preden se z kopanjem sploh pričel.

Potem pa se je zanimanje zanj uneslo tudi pri mladih, in ko je bil fant zrel za nabor, so ga klicali le še za dremavca. Da, zrel za nabor. Šel je na nabor, pa je, mižek, zaspal in zdrknil na mizo pred komisijo.

»Spat, a domov, ne k nam!« je zarezal nad njim predsednik.

In Nande je, kakor je bil priš-el, in ne da bi bil užaljen, zo-pet odšel.

»Kaj bo iz tebe?« ga je resno vprašal oče, ko so mu oponesli to stvar.

»Hm, nič ne bo,« mu je zaspa-no odvrnil sin.

»Seveda ne bo, saj to je tisto,« je zarental stari.

»Ne bo ne, ne bo - - - se je pretegnil sin, pretegnil in za-dremal.

Takrat ga je oče sunil v rebra posebno krepko in mu, ko se je zdramil, prikopal še zausnico.

»Hočem, da temu napravíš konec. Pojdi si sam služiti kruh! Doma ga — cepec — ne za-služiš.«

Tako se je Nande ogledal za kruhom. Zvedel je, da bi bil zanj pravišen posel v bolnici In je povprašal. Sprejeli so ga —

vsa čast dobrim ljudem! — in ga postavili za bolniškega strež-nika. Po vsem tem, kar je že o njem znanega, si ga pač mora-mo predstavljati. Bolniški, so tulili in ga rotili, naj jim prinese kakšno stvar, naj jim pomaga, obrne tega ali onega, podloži, podpre ali stori kar koli, kar naj bi opravil bolniški strežnik. On pa je dremal na postelji ali naslonjen na steno, dostikrat pa kar na tleh, kamor se je bil zvalil. Dremal ali spal je tako trdno, da so mu komajkdaj prišle do živega divje frčče co-pate, blazine, dostikrat celo okorne bergle, namerjene nanj. Če pa se je le zdramil, je ves odsojen opravil posel, zazdehal in zadremlal, kjer in kakor je bilo.

V bolnici je Nande ostal dosti dolgo. Ko pa je vsa ta stvar prišla do pravih ušes, pravijo muhi, so mu napisali v posel-sko knjižico svojevrstno opom-bo: »Odpuščen žilavega zdravja in trdnega spanja! To knjižico je Nande »zgubil«, ker se je čez leto dni, ko si je doma za silo odpočil, izkazal v rudniku z no-vo delavsko knjižico, ki je go-vorila tako, da Nande Povh ni bil zaposlen še nikjer, torej o njem ne more biti znanega prav nič slabega

(Nadaljevanje prihodnjice)

Zakaj je stadion Matije Gubca v Krškem tako zapuščen?

Leta 1946 je bil zgrajen veliki stadion z največjo modernimi dirkalno stezo za konjske dirke.

Zgrajene so bile velike tribune, ki pa še niso popolnoma dograjene, manjka ograja, sedaj je samo začasna, zadnja stran tribun je potrebno prepreči, t. j. obiti z deskami. Vhoda premestiti v notranjo stran.

Na tem stadionu so se vršile že lepe prireditve, proslave Matije Gubca, konjske in motorne dirke ter razna fizikalna tekmovanja.

In kaj sedaj — zapuščen je. Bariere so vse polomljene, streha na tribunah prepušča tako, da nastaja velika škoda na lesenih konstrukcijah, vrata so polomljena in vedno odprta. Bila so že večkrat popravljena, pa se zopet polomijo. Stadion še ni popolnoma zgrajen s plotom, akoravno so stebri že pripravljeni in tudi les je bil za to že pripravljen, a je bil porabljen v druge svrhe. Nujno je, da se stadion zgradi tako,

da ne bodo imeli dostopa ljudje, ki delajo škodo na napravah ali mislijo, da je to javno stranišče.

Steza je vsa zvožena od vozov in avtomobilov, ki prevajajo pesek in drugo.

Zaradi tega je treba pred vsako prireditvijo popravljati stezo, ograjo itd. ter je treba izdati za to do 10.000 din, kar bi lahko povsem izostalo, ako bi stadion imel oskrbnika. Saj je bilo z gradnjo konjskih hlevov mišljeno, da bo na stadionu narejeno stanovanje tudi za oskrbnika.

Potrebno bi bilo, da se, kar je še dobrega, ohrani, ostalo pa izpopolni, t. j. ogradi, uredi ograja na tribunah, prekrije streha na tribunah, napravi stalna bariera okrog steze, postavi stalne blagajne itd.

Če bi vsi, ki imajo in ki nimajo opravka na stadionu, malo pazili in čuvali naprave, bi veliko prihranili na izdatkih, za katere ni na razpolago potrebnih sredstev!

Nujna potreba požarnih vodnjakov

Sezona vročine in neviht je zopet v deželi. Kljub vsej razširjenosti in izvežbanosti gasilstva, so uspehi gašenja in omejevanja požarov večkrat nedovoljni. Kaj je temu vzrok? Večkrat in v večini primerov, pomanjkanje vode. Posebno od kar so motorke tako pogoste, da jih je pri vsakem večjem požaru po več, je pomanjkanje vode pri požarih nekaj vsakdanjega.

Ni pa pobuda za graditev požarnih vodnjakov, zadeva gasilskih društev, temveč je to dolžnost občinskih uprav. Požarni zakon jasno narekuje: Občinski odbor mora skrbeti, da je v vseh krajih v občini vedno dovolj vode na razpolago za gašenje.

Sedaj po košnji bo pravi čas za kopanje požarnih vodnjakov.

kov. Vemo, da bo kdo oporekal, češ, kaj bodo vodnjaki koristili tam, kjer je gladina vode 10 ali več metrov globoko, o motorke potegne največ 7.60 m. Vendar se da tudi tu pomagati in sicer tako, da se napravi dostop k vodi nižje. Na strani vodnjaka se zbetonira za 3 do 4 m ali tudi dalje, globok dohod v vodnjak kakor n. pr. stopnice v klet s primerno ploščadjo pod njimi, kamor se prav lahko zanesne lahek motorni agregat. Na tako kombinacijo vodnjaka in agregata bi morali misliti vsi od tekočih voda oddaljeni kraji z globoko ležečo podtalno vodo.

Požarni vodnjaki so pa tudi v sušni dobi velikega pomena, ko vsi drugi vodnjaki odpovejo. Menda se ne bomo vedno držali gesla, da je treba pri zadnji hiši »ogent panat«.

M. A.

Nagradna križanka okrajnega sindikalnega sveta Krško

Besede pomenijo

Vodoravno: 1. priimek in ime predsednika okr. sind. sveta Krško, 13. lanskó leto je bilo slabo, 14. zdravilno zelišče, 16. inicialki delegata iz Ljubljane-okolica na IV. kongresu SZDLS, 18. opravi, 20. ponos, 21. mahni (po domače), 23. ime žene pravilničnega kralja Matjaža, 25. vzklík bolečine, 26. slepi ljudje, 28. ležati (po otroško), 29. veznik, 30. pozitivni pol elektrod, 32. udarni predmet, 33. ne živi na suhem (tretji sklon), 34. slabo gori, 35. ne letos, 37. ljudski odbor po hrvatsko, 38. vrtna rastlina, 39. priimek delavca v Celulozi Videm, 40. veznik, 42. zelo nevarna bolezen, 44. ima vsaka žitna bilka, 47. kraj v Sloveniji, 49. igralna karta, 51. viri brez »v«, 52. ena od razrednih organizacij, 57. veznik, 58. socialistični način odrejanja dela, 59. število.

Navpično: 2. kazalni zaimek, 3. vnosi RTO, 4. stara mat (v srbsčini), 5. hrib pri Beogradu, 6. delavka v tekstilni tovarni, 8.

kemični znak neke kovine, 9. sindikalno glasilo CS ZSJ, 10. mamilo, 11. priimek in ime Slovenca, večkratnega udrnika v Zagrebu, 12. priimek tovariša, ki je na RS ZSS odgovoren za finančne zadeve, 15. otočje v Tihem oceanu, 17. kraj pod Gorjanci, blizu Kostanjevice, 19. kolica brez konj, 22. zruši (v srbsčini in obrnjen), 24. družinski poglavar, 27. ljubkovalno moško ime, 32. moško ime, 34. naziv nekega goveda, 36. podoba, 40. domača žival (v srbsčini), 41. pameten, 43. mrzlo (tujka), 45. član družine, 47. ima vsaka po-

Prodaja barake v Brežicah

Špekulanti zopet na delu

Kot so pred par leti barako kupili, najprej neki Turk za 40.000 din, ki je takoj prodal nekemu Žičkarju za 50.000 din, a isti zopet nekemu Hrvatju baje za 78.000 din, tako se tudi sedaj oglašajo špekulanti, ki se poslužujejo slavnatih mož, da bi prišli do mastnih dobičkov, bodisi s predprođajo, bodisi s posojilom. No, pa saj to je lahko zlasti takim postajnim prodajalcem alkohola ter ponarejevalcem vina.

Sedaj je ista baraka ponovno na prodaj, in sicer pravi razglas: »Kdor več da«, Prednost imajo seveda stanovalci. Toda kako naj zmore ubogi stanovalec v baraki tekmovati s takim, ki proda za visoko ceno svojo živino, del polja, vinski pridelek itd. itd.

Ali se ne bi to odprodalo resnično potrebnim ljudem za primerno ceno in možnostjo odplačila, kakor tudi z omejitvijo preprodaje, kot je ravno sedaj

Stranje

Na volilnem sestanku za odbor osnovne organizacije SZDL so se v nedeljo v lepem številu zbrali tudi vaščani Stranj in Zaloga, prisostvovali pa so delegat iz Krškega, članica OOSZ in predsednik KZ iz Blance. Sestanek je zelo dobro potekel. Razgovarjali so se o vseh najvažnejših gospodarskih in političnih vprašanjih, ki zanimajo naše ljudi. Zlasti se je govorilo o vlogi SZ, nalogah odborov, o občinskih davčnih politikah, o zakonu o zemljiškem maksimumu, o obnovitvi itd.

Vsi so izrazili željo, da se večkrat sestanejo kot doslej, saj so imeli zadnji sestanek že v jeseni lanskega leta. Odbor SZ bo po želji članstva bolj pogosto sklical take sestanke ter zahteval, da tolmačijo vprašanja tovariši iz občine, KZ in okrajnih forumov.

Da bi bili obveščeni o gospodarskih in političnih dogodkih in z drugimi problemi v okraju in v svetu, se je večina prisotnih naročila na naš lokalni časopis »Posavski tednik«.

STUDENEC

V nedeljo dne 31. maja smo imeli volitve odbora osnovne organizacije SZDL. Volilnega sestanka se je udeležilo nad 75% članov. Tov. Šolški upravitelj je podal politično poročilo, ki so ga vsi člani z zanimanjem poslušali. Nato so sledile volitve, kjer smo s tajnim glasovanjem izvolili odbor osnovne organizacije SZ. Naši člani SZ imajo prav dober kriterij za ocenjevanje ljudi. To se vidi iz tega, da so bili izvoljeni v odbor najbolj delovni in pošteti ljudje. Od njih pričakujemo tudi uspehov v delu, saj bodo uživali tudi naše polno zaupanje.

Istega dne popoldne smo imeli tudi uspešno kulturno prireditev. KUD je uprizorilo veseloligro »Vasovalec«. Ljudje, ki so se od daleč in blizu udeležili prireditve, so bili z njo zelo zadovoljni. Vsi so izrazili željo, da si takih prireditev želijo več.

soda, 48. glas zvona, 49. star (tujka), 50. spi, 53. veznik, 54. inicialki člana nadzornega odbora SZDLS, 56. igralna karta. Razpisanih je deset knjižničnih nagrad, ki jih bodo prejeli izžrebanci. Rešitve je treba poslati na okrajni sindikalni svet Krško najpozneje do 15. junija 1953.

slučaj, ko neki Rozman prodaja svojo barako za skoraj dvajsetkratno vsoto, kakor jo je pa on nabavil od narodne imovine.

Sicer pa smo mišljenja, da bi v tem slučaju bil opravičen isti postopek od strani narodne imovine, kot je prakticirala do sedaj, namreč da ponovno oceni že prodani predmet in vnovči doseženo razliko.

Upamo, da bodo merodajni faktorji podvzeli potrebne ukrepe.

Gor. Leskovec

V nedeljo, 31. maja, se je zbralo v prostorih osnovne šole od 57 članov 29 Soc. zveze DL, da si izvolijo nov odbor in se razgovore o krajevni problematiki. Na sestanku so člani razpravljali o splošnih, posebno pa o krajevnih problemih, ter so bili vsi soglasnega mnenja, da je nujno potrebno spreminiti dosednji način dela organizacije, ki se je doslej odražal samo v osebnih sporih in medsebojnih očitkih, v skupno obravnavanje vseh perečih politično-gospodarskih in kulturno-prosvetnih vprašanj področja osnovne organizacije. Izvoljen je bil nov odbor, ki sestoji pretežno iz mlajših tovarišev, ki kažejo polno razumevanje in pravilno gledajo na pomen socialistične zveze, ki naj jo odigra na vasi.

Brestanica

Dne 1. junija se je vršil v Brestanici volilni sestanek SZDL. Od približno 400 članov se je sestanka udeležilo 80, kar je vsekakor preveliko, posebno z ozirom na strnjeno trg Brestanice. Zato bo moral novi odbor nujno poiskati vzroke nezainteresiranosti članov za masovne sestanke SZ.

Po splošno političnem pregledu je bilo nakazano nekaj krajevnih problematike. Diskusija se nikakor ni mogla razviti, kljub obilici problemov, ki obstajajo na področju osnovne organizacije SZ in so vsekakor pereči. Po končani diskusiji je bil izvoljen 9-članski odbor ter revizijski odbor. Upajmo, da bo novi odbor našel stike s člani ter poiskal prava pota, da jih zainteresira pri reševanju politično-gospodarskih in kulturno-prosvetnih problemov trga Brestanice.

Za gospodinjjo

POLJUBNO SADJE S SALICILOM

1 liter in 4 dcl vode, 1 in pol kg sladkorja, dve kavini žlički salicila, 4 kg sadja.

Za ta način shranjevanja so primerne češnje, višnje, breskve, marelice, vsaka vrsta zase, pa tudi mešano. Sadje ne sme biti preležano. Odstranimo koščice, večje plodove tudi razpolovimo. Se cele hitro operemo, dobro posušimo in potrgamo peclje.

Voda naj s sladkorjem vred vre 10 minut. Ko že vre, dodamo salicil in strok vanilije, nato pa še pripravljeno sadje. Ko to dobro prevre, potegnemo posodo na kraj štedilnika, jo pokrijemo in pustimo 10 minut. Vmes nekajkrat premešamo. Sadje poberemo v kozarce, prilijemo še vročo sladkorno raztopino in zavežemo s pergamentnim papirjem. Tako pripravljen kompot se ne pokvari, četudi ga odpremo in takoj ne porabimo.

Pepče

pripoveduje...

Zadnja pezeba je napravila velikanske škode v našem okraju in imel sem priložnost slišati razne vzroke, ki so povzročili to pezebo. Že zadnjič sem omenil, da pripisujejo krivdo pezebe v Pečicah mladinskim plesom, drugod pravijo, da je kriva ljudska oblast, nekeje celo govorijo, da bi bilo dobro proti takim elementarnim neizgovodam kakor je

DRŽAVNI SEKRETARIAT ZA NARODNO OBRAMBO FLRJ razpisuje

Konkurz

za sprejem gojencev v letu 1953 v naslednje šole:

- A. Za aktivne podoficirje JLA.
 1. Pešadijsko podoficirsko šolo
 2. Artilerijsko podoficirsko šolo
 3. Inženirsko-kemijsko podoficirsko šolo
 4. Tankovsko podoficirsko šolo
 5. Pilotsko podoficirsko šolo
 6. Podoficirsko šolo letalskih specialistov
 7. Letalsko tehnično podoficirsko šolo
 8. Brodarsko podoficirsko šolo
 9. Strojno podoficirsko šolo (mornarica)
 10. Avtomobilsko podoficirsko šolo
 11. Sanitetno podoficirsko šolo
- B. Za vojne uslužbenke JLA V vojno muzično šolo

DRŽAVNI SEKRETARIAT ZA NARODNO OBRAMBO FLRJ razpisuje

KONKURS

za sprejem civilnih kandidatov v letu 1953 za gojence v naslednje akademije in šole JLA:

1. Vojne akademije (Beograd)
 2. Letalske akademije
 3. Letalsko-tehnične akademije
 4. Vojno-pomorske akademije
 5. Intendantske akademije
 6. Vojno-sanitetne šole.
- Vsa podrobna navodila in pogoje dobite na vojnem odseku okrajnega ljudskega odbora.

Se'mi

SEJMI V NAŠEM OKRAJU

8. junija se bo vršil sejem v Kapelah.

13. junija se bo vršil sejem v Brežicah.

SEJMI V OKRAJU KLANJEC

V Kraljevcu se vrše svinjski sejmi vsak četrtek.

V Klanjcu se vrše svinjski sejmi vsako soboto.

V Luki se vrše svinjski sejmi vsak petek.

V Tuhejlu se vrše svinjski sejmi vsako sredo.

V Velikem Trgovišču se vrše svinjski sejmi vsak torek.

pezeba, suša, toča itd. prirejati procesije itd. Po mojem bi bilo najbolje, da bi na naši severni meji zgradili kakih 15 km visok kitajski zid in tako preprečili prodor hladnih in mrzlih zračnih struj v naše vinorodne kraje in si tako očuvali vinograde pred pezebo. Sicer pa se znatnost razvija in ni vraga, da ne bodo v doglednem času naši znanstveniki znali preprečiti takele nepravilice.

V Sremiču sem si hotel ogledati posledice pezebe, kajti Sremič je obljubljena dežela marsikoga in kraj ginjene radosti in veselja. Nemalo pa sem se začudil, ko sem videl, da so na bivšem okrajnem posestvu letos z vinogradniškimi deli precej zaostali. Razmišljal sem o tem in skušal najti opravčila, ko srečam nekega znanca in mu to potožim, nakar mi on odgovori: »Dragi Pepče, a še sedaj ne razumeš? V času, ko bi bilo nujno potrebno opraviti prva vinogradniška dela, se še ni vedelo, kdo bo te vinograde prevzel, zato jih tudi ni hotel nihče obdelovati, ker vsak si je mislil, jaz vendar ne bom za druge delal!« Priznati sem moral, da je res tako, ali tudi razmišljal sem, kakšni čudni pojmi vladajo pri nekaterih ljudeh o odnosu do ljudske imovine!

Pozdravlja Vas
Pepče

KINO

KINO SEVNICA

6. in 7. junija ameriški film »CHEYENNE«.

KINO BREŽICE

5. in 6. junija: »Zlata delada — kraljica apašev.« Pustolovski film po resničnih dogodkih.

9. in 10. junija premiera francoskega filma »ZABRANJENE IGRE«.

PRODAM

Ječilnice oz. kombinirano sobo, ugodno prodam. Trtnik, Videm, Strma pot 10.

ZAHVALA

ANDREJ ŠEPETAVC iz Drenovca na Bizeljskem se zahvaljuje poslovalnici DOZ v Krškem za prejeto nezgodno zavarovalnino v znesku 10.000 din, ki mi jih je izplačala ob priliki smrtni nesreči mojega sina Antona, učenca 1. razr. osn. šole na Bizeljskem.

RAZPIS

Občinski ljudski odbor Bizeljsko razpisuje zidarska dela na občinski hiši v Bročni vasi št. 2 in na poslopju 8-letne šole v Zg. Sušici 99.

Interesenti naj pošljejo svoje ponudbe na občinski ljudski odbor Bizeljsko najpozneje do 15. junija 1953.

Obč. ljudski odbor

Dobrica Čosić:

DALEČ JE SONCE...

Pri padcu se je onesvestil, si razbil koleno ob kremenec in razkral uho. Ležal je nekaj ur in v prsih ga je bolelo, da je mislil, da bo umrl. Pred mrakom se je komaj dvignil, zagrozil prestrašenim tovarišem, da ne smejo nikomur ničesar povedati, in se privlekel do hiše. Brez večerje, skrivaj se je zavlekel v posteljo in, prav ko se ga je loteval spanec, je oče odgnil koc ter ga brez vsakega hrupa poštno naklestil. Ni jokal, nalašč. To je očeta še bolj dražilo in ga je neusmiljeno mlatil.

Ob spominu na to si je Pavle potipal levo uho. Na njem se je še vedno poznalo znamenje padca s topola. Z dlanjo si je pritisknil prezeblo uho, da bi ogrel brazgotino, se sočutno nasmešnil davnemu spominu in nežno pogladil brazgotino, kakor bi božal svoja otroška leta.

»Seveda,« je pomislil Pavle. »Vse, kar je minilo, je lepo. To človek najbolj občuti v vojni.«

Ob njegovih nogah je pod ledom brbotala voda. Zazelel si je, da bi razbil led, si s pestjo

naprskal vode v obraz in se je napil, čeprav ni čutil žeje. Ta želja se mu je zdela otročja in pomislil je, da menda ni toliko star, da bi se sedaj živel od otroških let... Sicer pa niti ni več mlad: v vojni ljudje naglo starijo, prav gotovo zato, ker jih nenehno spremlja smrt. Kako naglo je minila njegova mladost... Pet življenj bi potreboval, da bi dosegel, kar si želi. Okrutno je umreti na začetku. Mnogo premla je živel. Da! Toda življenje je začel tako navadno...

Prav tujak, na oni stran reke, po tistih njivah in stezicah je pred petnajstimi ali desetimi leti, saj je vseeno, neki pastirček pasel krave, z nožičem vrezoval okraske na bučah in čakal, da se napolnijo desne lakotnega goveda. Svet je segal do Kruševca, kjer je bil z očetom nekajkrat na trgu, kar pa je bilo tam dalje, je bilo v njegovi zavesti popolnoma nejasno, saj se je prav kmalu tam tudi zapiralo nebo. Pastirček je sanjal o svetlorjavih čevljih, kakršne je nosil učitelj v sin, njegov vrstnik, in

mislil, da se bodo, če bo desetkrat zaporedoma brez napake ponovil neko pesem iz pesmarice, ki jo je dobil ob koncu prvega razreda za odlično učenje in lepo vedenje — kar na lepem pojavili na njegovih nogah novi, svetlorjavi čevlji. Ko pa je bil pastirček že desetkrat ponovil dolgo pesem, je nora zdirjal po poti in čez njive, kakor da je v čevljih; besno je tolkel s šibo po trstikah, po eni, drugi, cel vrsti in si domišljal, da so žive; v enem samem zagonu je tako premlatil celo polje in mahal po zraku v želji, da bi vas z drevjem, planino onstran Morave, se, kar vidi z očmi, zravnal z zemljo!

Po vidnem dnevu je nosil pod pazduho, da so lahko vsi videli, prejeto knjigo in hodil za živino. V poletnih dneh se je deček bal, da ne bi toča pobila vinograde, in si je ob očetovem in dedevem tarnanju želel, da bi vsako noč padel dež ter zalival koruzo in vrt; da mati zvečer ne bi stokala pri štedilniku in se pritoževala, da so ji bakreni kotli razjedli roke. Po

domači slavi se je ponašal pred dečki, da je bil pri njem žandar Andra, ki pusti vsakokrat po kosilu na krožniku dva dinarja, in jim kazal zavitek »svilenih bonbonov«, ki mu jih je on podaril. Turke si je predstavljali kot visoke suhe ljudi, s koničastimi brki in dolgimi krivimi sabljami; prepričan je bil, da so edini in večni sovražniki njihovega naroda. Svabe pa — o njih ni toliko razmišljal, ker jih ni videl v pesmaricah. Sicer se pa deček ni bal mraka, niti črnice, ki v pozni noči jasejo ljudi, niti zločeljev, ki igrajo po Moravi na gosli in s svatovski-mi čutaricami sedijo na vrbovih štorih.

Po končani osnovni šoli je oče na učiteljevo prigovarjanje odpeljal dečka v gimnazijo. Prve dni v gimnaziji je obdržal v spominu zaradi veselja nad dijaško čepico z rumeno številko in ker ga je bilo obupno sram pred gosposkimi otroki zaradi opank, dvakrat podplatenih, in širokih sobot, ko je oče v bisagah prinašal gosposkinji živila in mu suknjenih hlač, ki jih je nosil v vseh letnih časih. Nato se jih spominja zaradi sobot, na stotine vsakokrat ob slovesu gosporistke besede »Dobro se uči! Vsa hiša si zaradi tebe pritrjuje od ust in menj je sirov sok zajedel

hrbet. Od bisag mi je bula zrasla kot ciganskemu osletu!...

Potem pa se ni zemlja razprostirala samo do Kruševca in bila podobna koritu, kakršno je Moravska kotlina, ki jo stiskajo planine in njihovi obronki. Zvedel je ne samo za vseh pet kontinentov in za prestolnice vseh držav, temveč od šestega razreda tudi to, da se svet deli na tiste, ki delajo, in tiste, za katere delajo. Od tedaj dalje ni bil več sramežljiv gimnazijec, temveč razborit in nasršen mož, ki govori velike in prepovedane besede. Potem se je zli v narasli potok zemljine mladosti, ki je izvirala tudi iz tehnične fakultete, pljuskal po beograjskih ulicah ter se skrivno v novo vero razlival in namakal suho, užejano kmečko zemljo. Spomin se mu je pomudil pri teh študentskih dneh kot utrjena ptica na visokem drevesu.

Potem je prišla tista pomlad, ko je šel v raztrgani sivi koloni mimo razcvetenih, s snegom pokritih višev in so ga preganjali olivasti tanki s kljukastim križem. Ko pa so se v juniju sivi nesrečni obrazi ljudi raztegnili v dolg nasmešek, ko je tarnanje in mrmranje zamenjala pesem Rdeči armadi in je uporniška kri z novo vero plju-

snila v planine, je bil med drugimi tudi on.

Revolucijo si je predstavljaj kot razgiban gozd pesti in pušk, ki se potiska po mestnih ulicah, kot reke ljudi, ki z Leninovo sliko in parolami »Živela socialistična revolucija!« in »Dol z buržoazijo!« — naskakujejo barikade. Naskok na barikade z rdečimi zastavami. Naskok na tovarne, banke, pošto, ministrstva, delavsko-kmečka rdeča armada, ki potem čuva diktaturo proletariata — to je bila zanj revolucija. Do tedaj lahko mi-nejo leta in leta, toda revolucija traja le malo časa, v njej se naglo zmagava ali propade. V njem je dovolj moči, da umre za bodočnost.

Ko pa je revolucija prišla, je, videte, ostalo dolgo osamjeno bojevanje odreda stotih ljudi, z nekaj sto naboji, z neenotnostjo v štabu, s porazi, umiki, z zapletenimi sklepi in odgovornostmi... Vendar pa je Pavle čutil nekakšno spoštovanje do teh odgovornosti, ker se mu je revolucija začela dozdevati večja in pomembnejša, kolikor hušji in dražji je bil boj za njeno zmago. Samo nečesa ni pričakoval, da bo revolucija zahlevala prav od njega...